

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

**«ОДЕСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ОДЕСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ імені І. І. МЕЧНИКОВА»**

Відокремлений структурний підрозділ
ВСП «ОФККТ ОНУ ім. І. І. Мечникова»

_____ **Артем КРОЙТОР**

«05» березня 2025 р.

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

Розглянуто та затверджено
Педагогічною радою
ВСП «ОФККТ ОНУ
ім. І. І. Мечникова»

Протокол № 1 від «05» березня 2025 р.

м. Одеса

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Відокремленому структурному підрозділі «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» (далі - Положення) розроблено відповідно до вимог Законів України «Про освіту» (від 05.09.2017 р. №2145- VIII), «Про вищу освіту» (від 01.07.2014 р. № 1556-VII), «Про фахову передвищу освіту» (від 06.06.2019 р. №2745-VIII), «Про авторське право і суміжні права» (від 23.12.1993 р. № 3792- XII), Цивільного кодексу України та Положення Відокремленого структурного підрозділу «Одеський фаховий коледж комп'ютерних технологій Одеського національного університету імені І. І. Мечникова» з метою запобігання плагіату у наукових, навчально-методичних та навчальних працях педагогічних, науково-педагогічних працівників та здобувачів освіти коледжу.

1.2. Положення має на меті підвищення якості виконання наукових, навчальних, кваліфікаційних робіт та інших документів, зростання рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень, формування навичок коректної роботи із джерелами інформації, активізацію самостійності та індивідуальності при створенні авторської роботи, а також підвищення відповідальності з боку учасників освітнього процесу за порушення загальноприйнятих правил.

1.3. Положення спрямоване на формування та сумлінне дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань і покликане сприяти впровадженню практики належного цитування через визначення поняття та форм плагіату, методів запобігання його поширенню, виявлення плагіату та відповідальність за плагіат у межах ВСП «ОФККТ ОНУ ім. І. І. Мечникова» (далі -Коледж).

1.4. Положення є складовим елементом внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти Коледжу, яка передбачає функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у навчально-методичних, наукових та кваліфікаційних роботах учасників освітнього процесу.

2. ОСНОВНІ ПОНЯТТЯ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. Автор - фізична особа, творчою працею якої створено твір.

2.2. Твір - інформація як результат наукової, навчально-методичної чи навчальної діяльності конкретної особи (чи у співавторстві), представлена на паперових носія або в електронному варіанті у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному web-сайті Коледжу (підручник, навчальний посібник, стаття, тези, препринт, курсова робота, реферат, есе, контрольна робота тощо).

2.3. Мотиваційний лист - викладена вступником письмово у довільній формі інформація про його особисту зацікавленість у вступі на певну освітньо-професійну програму (спеціальність, заклад освіти) та відповідні очікування, досягнення у навчанні та інших видах діяльності, власні сильні та слабкі сторони, до якого у разі необхідності вступником

може бути додано копії (фотокопії) матеріалів, що підтверджують викладену в листі інформацію.

2.4. Цитата - порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (у тому числі оприлюдненого на офіційному web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою обґрунтування своїх тверджень або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

2.5. Плагіат — оприлюднення (опублікування), повністю або частково чужого матеріалу (твору) під іменем особи, яка не є автором цього матеріалу (твору).

2.6. Плагіат академічний - оприлюднення у письмовій або електронній формі (частково або повністю) наукових результатів, отриманих та оприлюднених іншими особами як результатів власного дослідження та/або використання у своїх працях запозичень із опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання.

2.7. Різновиди плагіату.

- 1) копіювання та оприлюднення виконаної іншим автором (авторами) роботи як своєї;
- 2) копіювання фрагментів тексту (від фрази до набору речень) у дослівній формі без належного оформлення цитування;
- 3) внесення незначних правок у скопійований матеріал іншого автора або авторів (переформулювання речень, зміна порядку слів у них тощо) та його оприлюднення без належного оформлення цитування;
- 4) парафраза - переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних та/або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет) без належного оформлення посилань. Неприпустимою є також компіляція - створення значного масиву тексту на основі чужих досліджень без поглибленого вивчення проблеми та самостійного опрацювання джерел.

2.8. Унікальність твору (роботи, матеріалу) - співвідношення (у відсотках) матеріалу, що не має збігів з іншими публікаціями, до загального об'єму матеріалу.

3. ЗАХОДИ З ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ЕТИКИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

3.1. Ознайомлення учасників освітнього процесу та абітурієнтів Коледжу з цим Положенням та іншими документами, що унормовують запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат.

3.2. Формування, видання та розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у наукових і навчальних працях матеріали.

3.3. Введення до освітньо-професійних програм і навчальних планів підготовки здобувачів освіти навчальних дисциплін, що забезпечують формування загальних компетентностей з дотримання етичних норм і принципів, коректного менеджменту інформації при роботі з первинними та вторинними інформаційними ресурсами та об'єктами інтелектуальної власності.

3.4. Сприяння органам студентського самоврядування в інформуванні здобувачів освіти про правила наукової етики.

3.5. Введення до виховної роботи Коледжу заходів із формування у здобувачів освіти етичних норм, що унеможлиблюють плагіат.

4. ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ

4.1. Перевірці на академічний плагіат та оригінальність тексту підлягають: - навчальні (курскові роботи (проекти), реферати тощо) та кваліфікаційні роботи здобувачів освіти, творчі або дипломні роботи у системі професійної освіти, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, навчально-методичні видання тощо), монографії, мотиваційні листи та інші роботи.

4.2. Безпосередньо перевірку робіт та документів, вказаних у п. 4.1., на наявність академічного плагіату та оригінальність тексту здійснюють:

- керівники навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт;
- голова циклової комісії, гарант за освітньо-професійну програму;
- комісія з розгляду мотиваційних листів;
- відповідальна особа, яка призначена наказом директора Коледжу для перевірки навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт на академічний плагіат.

4.3. Вищезазначені особи визначають унікальність кожної представленої роботи та надають висновки для подальшого розгляду.

4.4. Під час розгляду матеріалів щодо наявності академічного плагіату використовується наступна шкала оцінки унікальності, яка впливає на подальший розгляд матеріалів:

- висока унікальність – 90-100 %, робота допускається до опублікування;
- середня унікальність – 70-89,9 %, робота допускається до опублікування;
- низька унікальність – 50,9 – 69,9 %, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки;
- дуже низька унікальність – 50,0 % і нижче, робота відхиляється без права подальшого розгляду.

4.5. Комісія з розгляду мотиваційних листів проводить перевірку мотиваційних листів на оригінальність тексту та забезпечує можливість доступу до результатів такої перевірки уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції.

4.6. У разі виявлення академічного плагіату при повторній перевірці, що відображено у висновку циклової комісії щодо унікальності наукової, навчальної чи кваліфікаційної роботи дане питання розглядається на засіданні із забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Коледжу та приймаються рішення щодо накладення стягнення з осіб, які допускають систематичне порушення принципів академічної доброчесності.

4.7. Виявлення фактів академічного плагіату в роботах осіб викладацького складу враховується під час атестації, при формуванні рейтингу викладача, а також при продовженні дії трудового договору, у роботах здобувачів освіти - під час оцінювання результатів їхньої освітньої діяльності.

4.8. У разі незгоди з результатами перевірки автор роботи, що перевірялася, має право на апеляцію.

4.8.1. Апеляція подається особисто автором роботи на ім'я директора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

4.8.2. У разі надходження апеляції, за розпорядженням директора дана апеляція розглядається на позачерговому засіданні комісії із забезпечення якості освіти та освітньої діяльності Коледжу.

4.9. Комісія по фактах академічного плагіату також може створюватися за розпорядженням директора як з ініціативи співробітників Коледжу, так і за заявами сторонніх осіб.

4.10. При розгляді апеляцій для результатів перевірки навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт здобувачів освіти до складу комісії можуть залучатись представники органів студентського самоврядування.

4.11. Апеляція розглядається комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу розпорядження директора, якщо інший термін не зазначено в розпорядженні. Висновки комісії оформляються відповідним протоколом.

5. ПРОГРАМНО-ТЕХНІЧНІ ЗАСОБИ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ УНІКАЛЬНОСТІ НАУКОВИХ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ, КВАЛІФІКАЦІЙНИХ ТА НАВЧАЛЬНИХ РОБІТ

5.1 Програмно-технічні засоби (далі - Програми) перевірки наукових, навчально-методичних, кваліфікаційних та навчальних робіт є інструментом для виявлення запозичень.

5.2 Залежно від поставленого завдання (перевірка тексту, таблиць, рисунків тощо) особа, яка здійснює перевірку обирає програму, функціональні можливості якої в максимальній мірі задовольняють поставленому завданню.

5.3 Обов'язковим для перевірки у навчальних, кваліфікаційних роботах здобувачів освіти та творчих або дипломних роботах у системі професійної освіти є вступ, технологічна частина, висновки до робіт та розділів, власні пропозиції щодо обґрунтування розробок.

5.4 Виявлені у тексті твору запозичення вважаються правомірними, якщо вони є: - типовими методиками розрахунків конструкторських та економічних рішень; - власними назвами (індивідуальні найменування окремих одиничних об'єктів, у т.ч. найменування установ, назви праць, які досліджувалися у творі, бібліографічні посиланнями на джерела та ін.); - усталеними словосполученнями, що характерні для певної сфери знань; - належним чином оформлені цитуваннями; - самоцитуванням (фрагментами тексту, що належать автору твору, опубліковані або оприлюднені в електронній формі ним у інших творах).

6. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ ПЛАГІАТУ В НАВЧАЛЬНИХ, НАУКОВИХ ТА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБОТАХ

6.1. Здобувачі освіти всіх форм навчання, несуть відповідальність за коректну роботу із джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; порушення загальноприйнятих правил цитування відповідно до Положення.

6.2. Керівникам навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт в обов'язковому порядку ознайомити з цим Положенням здобувачів освіти та на всіх етапах виконання навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт, контролювати й попереджувати факти академічного плагіату.

6.3. Навчальні, наукові та кваліфікаційні роботи здобувачів освіти розміщуються на Інформаційному порталі Коледжу та підлягають перевірці на наявність академічного плагіату.

6.4. Під час подання навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт, які підлягають перевірці на наявність плагіату, здобувачі освіти всіх форм навчання заповнюють і підписують заяву. За відмови підписання заяви робота не допускається до захисту.

6.5. Після перевірки навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт здобувача освіти йому видається висновок про результати перевірки. Висновок видається протягом 4 днів після написання заяви щодо перевірки роботи на виявлення академічного плагіату.

6.6. Висновок додається до навчальних, наукових та кваліфікаційних робіт та є обов'язковим документом для допущення їх до захисту.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Положення розглядається і затверджується Педагогічною радою Коледжу, вводиться в дію наказом директора Коледжу та оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу освіти.

7.2. Всі зміни та доповнення до Положення попередньо схвалюються рішенням Педагогічної ради Коледжу, вводяться в дію наказом директора Коледжу та оприлюднюються на офіційному веб-сайті закладу освіти.